

INNOVATSION IQTISODIYOTDA BANDLIKNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI

Yulduz Axmedova

Jizzax politexnika institute “Iqtisodiyot va menejment” kafedrası assistenti

yulduzaxmedova1981@gmail.com

V.Kamolova

Jizzax politexnika instituti talabasi

Annotatsiya: Bugungi kunda innovatsion iqtisodiyot global iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Innovatsiyalar yangi texnologiyalar, mahsulotlar va xizmatlar yaratish orqali yangi ish o'rinlari yaratadi va mavjud bandlik tizimini takomillashtiradi. Innovatsion iqtisodiyotda bandlikni takomillashtirish, iqtisodiy o'sishni tezlashtirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada innovatsion iqtisodiyotda bandlikni takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi, mavjud muammolar aniqlanadi va ularni hal etish bo'yicha tavsiyalar beriladi.

Tayanch iboralar: iqtisodiyot, innovatsiya, investitsiya, innovatsion iqtisodiyot, bandlik, texnologiyalar, mehnat resurslari, ishchi kuchi.

Innovatsion iqtisodiyot yangi texnologiyalar va bilimlar asosida rivojlanadi, bu esa yangi ish o'rinlari yaratish va mavjud ish o'rinlarini yaxshilash imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar, avtomatlashtirish va sun'iy intellekt kabi innovatsiyalar ko'plab sanoat tarmoqlarida ish jarayonlarini optimallashtirishga yordam beradi. Bu yangi sohalarda yuqori malakali mutaxassislarga talab oshadi va yangi ish o'rinlari yaratadi.

Yangi texnologiyalar ba'zi kasblarni eskirishi va yo'q bo'lishiga olib keladi. Bu malakasiz ishchilarning ishsiz qolishiga sabab bo'lishi mumkin. Texnologik ishsizlikning oldini olish uchun ta'lim va malaka oshirish tizimlarining takomillashtirilishi zarur. Innovatsion iqtisodiyot yuqori malakali ishchilarga ehtiyoj tug'diradi. Ta'lim va malaka oshirish tizimlari innovatsion iqtisodiyot talablariga javob beradigan mutaxassislarni tayyorlashga qaratilgan bo'lishi kerak. Bu raqamli savodxonlik, STEM fanlariga urg'u berish va doimiy malaka oshirish kurslarini kengaytirishni o'z ichiga oladi. Innovatsiyalar ko'pincha yirik shaharlarda va rivojlangan hududlarda jadal rivojlanadi. Bu qishloq joylarda va rivojlanmagan hududlarda bandlik muammolarini kuchaytirishi mumkin. Innovatsion

iqtisodiyotning rivojlanishini ta'minlash uchun hududiy rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish va amalga oshirish lozim.

Innovatsion iqtisodiyot talablariga javob beradigan mutaxassislarni tayyorlash uchun ta'lim tizimini isloh qilish zarur. Bu raqamli savodxonlik, STEM fanlariga urg'u berish va doimiy malaka oshirish kurslarini kengaytirishni o'z ichiga oladi. Ta'lim tizimida quyidagi islohotlar amalga oshirilishi kerak:

- STEM fanlariga e'tibor qaratish: Matematika, fizika, kimyo va biologiya kabi fanlarga e'tiborni kuchaytirish.
- Raqamli savodxonlikni oshirish: Kompyuter va raqamli texnologiyalar bo'yicha bilimlarni kengaytirish.
- Doimiy malaka oshirish: Ishchilarning doimiy ravishda malaka oshirish imkoniyatlarini yaratish.

Innovatsion loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash, startaplar uchun imtiyozlar yaratish va ilmiy tadqiqotlarni rag'batlantirish orqali yangi ish o'rinlarini yaratish imkonini oshirish kerak. Davlat tomonidan quyidagi chora-tadbirlar ko'rilishi mumkin:

- Moliyaviy qo'llab-quvvatlash: Innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun grantlar va kreditlar taqdim etish.

Startaplar uchun imtiyozlar: Yangi ish o'rinlari yaratishga yordam beradigan startaplar uchun soliq imtiyozlari va boshqa moliyaviy yengilliklar taqdim etish.

- Ilmiy tadqiqotlarni rag'batlantirish: Ilmiy izlanishlar va innovatsion tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash uchun grantlar ajratish.

Innovatsion iqtisodiyotning rivojlanishini ta'minlash uchun hududiy rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish va amalga oshirish lozim. Bu qishloq joylarda va rivojlanmagan hududlarda innovatsion markazlar tashkil etishni o'z ichiga oladi. Quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilishi mumkin:

- Innovatsion markazlar tashkil etish: Qishloq joylarda va rivojlanmagan hududlarda innovatsion markazlar tashkil etish orqali yangi texnologiyalarni joriy etish va yangi ish o'rinlari yaratish.
- Hududiy infratuzilmani rivojlantirish: Qishloq joylarda va rivojlanmagan hududlarda infratuzilmani rivojlantirish uchun investitsiyalar jalb qilish.
- Tadqiqot va rivojlanish markazlari: Hududlarda ilmiy tadqiqot va rivojlanish markazlarini tashkil etish orqali innovatsiyalarni rag'batlantirish.

Innovatsion iqtisodiyotda bandlikni takomillashtirish murakkab va ko'p qirrali masala hisoblanadi. Bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun ta'lim tizimi, davlat siyosati va hududiy rivojlanish strategiyalari muvofiqlashtirilishi zarur. Ushbu

yondashuv orqali yangi texnologiyalar va innovatsiyalar asosida barqaror bandlikni ta'minlash mumkin bo'ladi. Innovatsion iqtisodiyotning rivojlanishi yangi ish o'rinlari yaratish, iqtisodiy o'sishni tezlashtirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Axmedova, Y. S. (2024). INVESTITSIYA LOYIHALARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING MAZMUNI VA MOHIYATI. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(2), 521-524.
2. Axmedova, Y. S., & qizi Mamadiyorova, F. S. (2024). XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING PSIXOLOGIK ASOSLARI. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(1), 611-614.
3. Ахмедова, Ю. С. (2023). Инвестициялар-Иқтисодиётни Модернизациялашнинг Бош Омили. *Barqarorlik Va Yetakchi Tadqiqotlar Onlayn Ilmiy Jurnali*, 3(1), 226-229.
4. Sunatullayevna, A. Y., & Jalol o'g'li, T. J. (2024, February). ZAMONAVIY MENEJER MODELINI YARATISH MASALASI HAQIDA. In *International conference on multidisciplinary science* (Vol. 2, No. 2, pp. 32-34).
5. Sunatullayevna, A. Y. (2024). Issues of Formation and Management of the Innovation Strategy of Higher Education Institutions. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 2(2), 123-128.
6. Sunatullayevna, A. Y., & Sh, M. F. (2024, February). MOTIVATSIYANING BOSQARUVDAGI AHAMIYATI. In *International conference on multidisciplinary science* (Vol. 2, No. 2, pp. 86-90).
7. Axmedova, Y. S., & Shaldarbekova, A. B. (2024). JAMOAGA MOSLASHTIRISH PERSONALNI BOSHQARISHDA BIR OMIL SIFATIDA. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(4 SPECIAL), 445-447.
8. Axmedova, Y. S., & Akromjon o'g'li, N. A. (2024, March). BOSHQARUVDA MOTIVATSIYANING AHAMIYATI. In *Actual Problems in Higher Education in the Era of Globalization: International Scientific and Practical Conference* (Vol. 7, pp. 12-14).
9. Жабборова, З. М. (2018). О СИСТЕМЕ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (12-4), 47-50.
10. Mamasodikovna, J. Z. (2022). Development of the economy of the republic of Uzbekistan to support small business and private enterprise. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(1), 22-26.

11. Jabborova, Z. (2019). Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш орқали аҳолининг иш билан бандлигини ошириш. *Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar*,(5), 111-116.
12. Жабборова, З. М. (2023). КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИДА МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ. *IJTIMOIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(1), 55-60.
13. Mamasodikovna, J. Z. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*.
14. Mamasodigovna, J. Z., & Sharafullina, R. R. (2024). KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI JIZZAX VILOYATI MISOLIDA. *JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE*, 3(5), 26-32.